

Stanovisko Inštitútu Ladislava Hanusa

k verejnej znevažujúcej kampani proti Právnickej fakulte UK v súvislosti s jej partnerstvom esejistickú súťaž sv. Tomáša Morusa

Ako organizátor esejistickú súťaž **musíme reagovať na nespravodlivý a dehonestujúci lynč, ktorého terčom sa stala Právnická fakulta UK a jej vedenie.**

Vo štvrtok 12. 10. Právnická fakulta UK na svojich sociálnych sieťach zverejnila v rámci partnerstva [esejistickú súťaž](#) sv. Tomáša Morusa z morálnej, politickej a právnej teórie, ktorú organizuje náš inštitút. Jej predmetom je otázka „Registrované partnerstvá na ESĽP – možnosti (a limity) konzervatívnej odpovede na rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva.“ Cieľom súťaže je stimulovať kritické myslenie v morálnej, politickej a právnej teórii u študentov a mladých právnikov do 30 rokov.

Krátko po jej zverejnení oznamu o súťaži, vedenie fakulty čelilo nespravodlivému lynču na sociálnych sieťach. Fakulte bolo vyčítané, nezriedka vulgárnym a urážlivým jazykom, ktorý nemá nič spoločné s kultúrnou diskusiou, že (1.) dehonestuje pamiatku dvoch mladých ľudí, ktorí boli zavraždení pred rokom v rovnaký deň, a že (2.) predmetná téma eseje nepatrí na akademickú pôdu.

K uvedeným **dvom výhradám** chceme povedať nasledovné:

V prvom rade zverejnenie príspevku v deň prvého výročia vraždy dvoch mladých ľudí je neúmyselná zhoda okolností, ako vo svojom stanovisku [objasnil](#) dekan Burda.¹ Spájať tieto dve skutočnosti a vytvárať dojem, akoby sa Právnická fakulta UK ako partner súťaže samotným jej zverejnením chcela dotknúť pamiatky obetí vraždy na Zámockej ulici, je hrubo urážlivé a intelektuálne nepoctivé krivé obvinenie. **Výčitka stojí na falošnom predpoklade, že súhlas s existenciou inštitútu registrovaného partnerstva je podmienkou etického a rešpektujúceho prístupu k osobám s minoritným sexuálnym prežívaním alebo prežívajúcim nesúlad so svojim biologickým pohlavím.** Z tohto predpokladu sa následne nekorektne vyvodzuje, že neexistencia takéhoto inštitútu a teda už len samotná otázka jeho opodstatnenosti, je prejavom nenávisťného postoja k týmto osobám.

Je neprijateľné a nepravdivé, ak je diskusia o zachovaní súčasného slovenského legislatívneho status quo v tejto oblasti vykresľovaná ako niečo nedemokratické či nenávisťné. Takýto predpoklad nemôže obstať v pluralitnej demokracii, kde rôzne skupiny presadzujú svoje, často protichodné, názory a požiadavky, pričom z povahy veci nemožno súhlasiť so všetkými z nich, hoci všetci ich predkladatelia majú rovnakú ľudskú dôstojnosť.²

K druhej námietke chceme zdôrazniť, že **požiadavka vylúčiť predmetnú otázku z univerzitnej pôdy je jednoducho prejavom nerešpektovania akademickej slobody, nekultúrnosti a zároveň prejavom nepochopenia poslania univerzity.** Cieľom univerzity je predsa hľadanie pravdy v intelektuálnej diskusii a intelektuálna formácia študentov. **Univerzitná pôda má byť otvorená vysloveniu či**

¹Pozri aj tu: Dekan Právnickej fakulty UK Eduard Burda/[Sloboda slova na Slovensku je v ohrození](https://www.postoj.sk/139975/sloboda-slova-na-slovensku-je-v-ohrozeni). Dostupné na: <https://www.postoj.sk/139975/sloboda-slova-na-slovensku-je-v-ohrozeni>

²V tejto súvislosti považujeme za dôležité pripomenúť, že to bolo práve Spoločenstvo Ladislava Hanusa, z ktorého radov vychádza aj Inštitút Spoločenstva Ladislava Hanusa, ktoré minulý rok iniciovalo verejnú svätú omšu za obeť tragédií na Zámockej a Zochovej ul. a za pokoj a porozumenie medzi ľuďmi.

obhajobe téz, teórií či hypotéz, bez ohľadu na ich politické, náboženské a iné svetonázorové východiská, ide v nej totiž o kritické hľadanie pravdy v otvorenej intelektuálnej diskusii.

Preto, hoci nesúhlasíme s progresivistickými tézami a nepokladáme ich za prospešné pre život spoločnosti, zároveň nepovažujeme za správne, aby ich nebolo možné na univerzitnej pôde slobodne vysloviť a diskutovať o nich. Ich vzťah k pravde sa má v kontexte univerzity ukázať v poctivej a slobodnej intelektuálnej diskusii a nie cez mocenskú cenzúru či davový lynč. V tomto zmysle treba oceniť Právnickú fakultu UK, že otvára dvere aj konzervatívne ladeným iniciatívam tak z radov akademickej obce, študentov ako aj občianskej spoločnosti.³

Je paradoxné a zároveň zarážajúce, že je to práve spolok Light, ktorý na jednej strane organizuje radikálne ľavicové a progresívne podujatia s neakademickými prvkami⁴ v priestoroch Filozofickej fakulty UK a na druhej strane brojí proti kultivovanej akademickej diskusii v esejistickej súťaži a podujatiach na Právnickej fakulte UK.⁵

³Aktuálne na Právnickej fakulte UK prebiehajú projekty ako napríklad „Trans-Identita pri maloletých. Etické a právne aspekty spojené s informovaným súhlasom“ vrátane sprievodných konferencií či zborníkových výstupov, na ktorých sa zúčastňujú výlučne prednášajúci/autori progresívneho presvedčenia. Na konferencii zaznievali aj radikálne návrhy ako napr. experimentálne podávanie hormónov či možnosť chirurgických zákrokov pre neplnoletých, ktorí prežívajú nesúlad so svojím biologickým pohlavím a to aj bez súhlasu rodičov, čo naša legislatíva aktuálne nedovoľuje. O to viac sú súčasné cenzorské snahy voči esejistickej súťaži sv. Tomáša Morusa zarážajúce, hoci jej zameranie je plne v súlade s platnou legislatívou ako aj s tradíciou európskeho morálneho a právneho myslenia. Porovnaj: „Sú adolescenti spôsobilí užívať hormóny na zmenu pohlavia? Projekt podporený rezortom školstva hovorí áno“ In: Štandard, 4.9.2023. Dostupné na: <https://standard.sk/425559/su-adolescenti-sposobili-uzivat-hormony-na-zmenu-pohlavia-projekt-podporeny-rezortom-skolstva-hovori-ano>; Trans-Identita pri maloletých. Dostupné na: <https://comeniusvyskum.flaw.uniba.sk/2022/07/20/trans-identita-pri-maloletych/>

Okrem Právnickej fakulty sa ďalšie podujatia v progresívnom duchu organizujú aj na Filozofickej fakulte UK. V tejto súvislosti sa dekan filozofickej fakulty Zouhar na margo aktivít Kvír spolku na fakulte vyjadril: „Nie som tu na to, aby som kádroval lebo robil cenzora...Mojou predstavou, ako má fakulta vyzerať, je absolútne otvorený priestor všetkým názorom...“Porovn.: Dekan Filozofickej fakulty UK Marián Zouhar/Nemal by som problém na fakulte otvoriť ani akciu proti „zlu z Istanbulu“ In: Postoj, 6. apríl 2023. Dostupné na: <https://www.postoj.sk/127923/nemal-by-som-problem-na-fakulte-otvorit-ani-akciu-proti-zlu-z-istanbulu>

⁴V kontexte aktivít kvír spolku na Filozofickej fakulte UK si však treba položiť otázku, nakoľko takéto aktivity možno ešte považovať za súčasť akademickej diskusie a nakoľko v nich už ide o politickú demonštráciu či excentrickú performance. (Vid. transparenty ako „Smrť patriarchátu“, „Kapitalizmus a patriarchát zabíjajú“ či „Hrajte svoje politické hry mimo našich materníc“, resp. postery s fetišistickým sexuálnym obsahom či aktivity ako „speeddating.“)

Dekan Zouhar je napriek tomu ochotný na Filozofickej fakulte UK vytvoriť priestor aj pre hypotetické, obdobné radikálne a excentrické podujatie z odlišného názorového spektra, ktoré by požadovalo napr. „Smrť rodovej rovnosti“, pričom je ochotný ho aj osobne otvoriť: „S otvorením takejto akcie nemám problém. Druhá vec je, že možno by som mal na obsah iný názor. Sme veľká a heterogénna fakulta. Sú tu ľudia rôzneho zmýšľania a mojou povinnosťou je ich rešpektovať a akceptovať. Tak ako som nerobil cenzora v prípade akcie pri príležitosti MDŽ, nerobil by som to ani pri takejto akcii.“ Tamtiež.

⁵Hysterická reakcia na sociálnej sieti Právnickej fakulty UK namierená voči [študentskej eseji](#), ktorá v esejistickej súťaži sv. Tomáša Morusa slúži ako vzorový príklad ako má esej vyzerať po formálnej stránke (pričom treba podotknúť, že sa jedná o nadpriemerne kvalitnú študentskú esej) – a ktorej téza je v línii tradičného pohľadu

Základný predpoklad schopnosti viesť intelektuálnu diskusiu totiž spočíva v tom, že jej aktéri sú schopní zvládnuť a spracovať svoje emocionálne pohnutia aj pri nesúhlase s určitou tézou a dokážu si zachovať rešpektujúci a otvorený postoj, ktorý nechce oponenta zosmiešniť či ponížiť, ale chce najskôr počúvať, aby mohol porozumieť. Používanie vulgarizmov, nepodložených silných tvrdení, požadovanie cenzúry a vylučovanie určitých tém *a priori* z akademickej oblasti alebo dokonca požiadavky na odstúpenie vedenia fakulty, sú s týmto cieľom v príkrom rozpore.

Univerzita nemá byť politickým ringom či zápasníckou arénou a poprela by tak svoju kresťanskú, ako aj liberálnu tradíciu⁶ ako aj svoje poslanie intelektuálne kultivovať mladých ľudí, ak by sa takýmto spôsobom a tlaku podvolila.

Bola to pritom práve európska kultúra, vychádzajúca z tradície gréckej filozofie, rímskeho práva a kresťanskej viery, ktorá formulovala a obhájila koncept slobody, vrátane akademických slobôd a ľudských práv. Je prejavom kultúrnej a intelektuálnej dezorientácie, tieto výdobytky oddeľovať od svojich koreňov a stavať proti nim.

Žiaľ, na základe viacerých odsudzujúcich komentárov k našej súťaži musíme skonštatovať, že ich autori v mene „progressu“ radikálne odmietajú európske civilizačné korene, ktorých podstatnú súčasť tvorí práve kresťanská kultúra a náboženstvo. Nevidia v nich už duchovný poklad nesmiernej hodnoty, ale iba príčinu všetkého zla.⁷

Snahy úzkej skupiny progresívnych cenzorov o vylúčenie tradičných morálnych a právnych teórií z univerzitnej pôdy preto vnímame s mimoriadnym znepokojením. Aktivity vedúce k potlačeniu akademickej slobody treba odmietnuť bez ohľadu na svetonázor. Cenzúra nemá mať priestor na akademickej pôde!

Preto pozývame všetkých študentov i doktorandov ako aj mladých profesionálov do 30 rokov bez ohľadu na ich názorové presvedčenia, aby sa do súťaže sv. Tomáša Morusa zapojili. Facebookovým kritikom ponúkame, aby namiesto nenávisťných komentárov na sociálnych sieťach, radšej sformulovali a obhájili „možnosti a limity konzervatívnej odpovede“ na rozhodnutia ESĽP v kvalitnej akademickej eseji. Zároveň povzbudzujeme všetkých akademikov a intelektuálov, ktorí si ctia akademicкую slobodu, bez ohľadu na ich ideový svetonázor, aby súťaž podporili a Právnickej fakulty UK sa verejne zastali.

V Bratislave, 19. 10. 2023

Vypracoval: Mgr. Juraj Šúst PhD.

na sexualitu a inštitúciu manželstva v európskej kultúre – je preto výstrahou, že v súčasnom univerzitnom vzdelávaní sa tak potrebnej intelektuálnej formácii, nevenuje dostatočná pozornosť.

⁶Čo sa týka liberálnej tradície porovn. myslenie Voltaira či J. S. Milla, najmä jeho esej *O slobode*.

⁷V tomto sa títoprogresívni radikáli dostávajú do rozporu tak so svojou vlastnou slovenskou spoločnosťou a jej kultúrnou a dejinnou identitou, ktorá kresťanské dedičstvo v zmysle cyrilo-metodskej tradície vyjadrila v Ústave SR, ako aj so svojou Alma mater, nakoľko Ján Amos Komenský vo svojom diele zdôrazňoval dôležitosť prepojenia sprostredkovávania vedomostí s kresťankou duchovnou a mravnou výchovou.